

JÓHANNES BJÖRN

Falið vald

Kunst

© 1979, 2009 Jóhannes Björn Lúðvíksson
ISBN 978-9979-70-580-2

IV.

Þangað sem auðurinn streymir

Þegar talað er um eigendur alþjóðlegra banka og margar undirteyillur þeirra, verður ætíð að hafa eitt atriði minnisstætt: Þessir menn líta ekki á sig sem ríkisborgara eins sérstaks lands, alla vega ekki eins og venjulegt fólk túlkar orðið ríkisborgari. Þeir líta á sig fyrst og fremst sem heimsborgara. Einu föðurlandsskyldur þeirra eru við vöxt og viðgang eigin fyrirtækja, hvort heldur það eru bankar eða alþjóðleg fyrirtæki. Varaforseti Ford Motor fyrirtækisins er gott dæmi um þessa nýju (og gömlu) heimsborgara. Í viðtali við tímaritið *Business Week*, 19. des. 1970, segir hann:

„Við lítum ekki sérstaklega á okkur sem amerískt fyrirtæki. Við erum alþjóðlegt fyrirtæki. Og þegar við nálgumst ríkisstjórn sem er óhliðholl Bandaríkjunum, þá segjum við alltaf: Við hvern líkar ykkur? Bretland? Þýskaland? Við berum marga fána.“

Ein er sú ætt sem ber fleiri fána en nokkur önnur í dag og er jafnframt sú ríkasta svo miklu munar, en það er Rockefellerættin. Í heila öld hefur fjölskylduauðurinn haldið áfram að vaxa með auknum hraða og í dag er raunverulega ekki til neitt sambærilegt við auð og völd ættarinnar, nema e.t.v. Þjóðarframléiðsla Bandaríkjanna og

völd forsetans þar á stríðstímum. Milljónamæringarnir í Texas eru ölmusumenn samanborið við þetta fólk.

Laukar ættarinnar í dag eru þeir bræður Laurance og Davíð Rockefeller, John D. Rockefeller IV og sonur Nelsons, Rodman Rockefeller. Fjölskyldan hefur alla tíð verið þekkt fyrir órofa samstöðu, og líkt og tíðkast á dögum lénsskipulagsins hafa nær allar giftingar þessa fólks stuðlað að meiri auð og samheldni.

Síðan 1930 hafa flestir meðlimir Rockefeller fjölskyldunnar búið á sama stað, Pocantico Hills í New York fylki, sem er 4180 ekru einkaland með 75 byggingum og 112 km einkavegum. Staðurinn var fyrst opnaður blaðamönnum árið 1959 þegar sonur Nelsons, Steven, kvæntist. Þá var haft eftir einum sjónarvotta, að Pocantico Hills væri þess konar staður sem guð hefði reist sér hefði hann haft efni á því!

Þeir frændur geta hallað höfði sínu víðar ef svo ber undir. Af fasteignum sem þeir nota til að dvelja sjálfir má nefna herrasetur í Washington og Seal Harbor, 32ja herbergja íbúð á Fifth Avenue í New York, aðra í Beekman Place á Manhattan, sumarhús á Hawaii og Puerto Rico, 18.000 ekru land í Texas og stórar jarðir í Brasilíu og Venesúela. Samtals hefur verið áætlað að þeir frændur hafi um 2.500 manns í vinnu við garðyrkjustörf, matargerð, akstur og önnur skyld þjónustustörf.¹

Hvernig er hægt að komast yfir svo mikinn auð?

Það var John D. Rockefeller fyrsti (1839–1937) sem lagði grundvöllinn að ríkidæmi ættarinnar og vann jafnframt það afrek að verða fyrsti milljarðamæringur Bandaríkjanna. Sennilega hefur engum jarðarbúa tekist að græða jafnmikið fé á kaupsyslu og honum tókst á einni ævi. Ekki er vitað til annars en hann hafi byrjað feril sinn með tvær hendur tómar, en strax í æsku fékk hann þó ómetanlega þjálfun í viðskiptum hjá föður sínum, William A. Rockefeller. Á efri árum risaði John D. upp með stolti hina frábæru og hagnýtu þjálfun sem hann fékk:

„Hann kenndi mér sjálfur á hagnýtan hátt. Hann var viðriðinn margs konar starfsemi; hann sagði mér frá þessum

1 Gary Allen, ROCKEFELLER FILE, bls. 14, 1976.

hlutum ... og hann kenndi mér grundvöll og aðferðir viðskipta.“²

En hverjar skyldu svo þessar aðferðir viðskipta hafa verið?

William Avery Rockefeller, eða „Stóri Bill“ eins og vinir og nágrannar voru vanir að kalla hann, var útfarnasti brallari og svikahrappur sem sögur fara af. Hann gat blátt áfram platað allt og alla—og montaði sig af því. Hann auglýsti sig opinberlega sem „doktor William A. Rockefeller, sérfræðing á sviði krabbalækninga“ og í íbúaskránni skráði hann sig sem lækni, þótt hann hefði aldrei lært staf í þeim fræðum. Auglýsingar hans hljóðuðu m.a. á þessa leið: „Allur krabbi læknaður, nema hann sé of útbreiddur, en hann má bæta stórlega.“³

Árið 1844 var William A. Rockefeller ákærður fyrir hrossapjófnad. Hann var grunaður um tvíkvæni. Og 1849 var honum stefnt fyrir að nauðga 15 ára gamalli stúlku sem var húshjálp á heimlinu. Til að sleppa við dóm flutti hann til Oswego, útfyrir umdæmi réttarins.⁴

John T. Flynn lýsir uppeldisáðferðum hans á þessa leið:

„Maðurinn hafði nærri því ekkert siðgæði ... Hann var það sem seinna var kallað „refur“ (slicker), og hann gerði allt sem hann gat til að vera viss um að synir hans yrðu „refir“ eins og hann sjálfur.

„Ég plata strákana mína alltaf þegar ég kem því við, sagði hann frænda sínum, Joe Webster. „Ég vil að þeir verði skarpir. Ég versla við strákana og ég hlunfer þá, og ég hef yfirhöndina alltaf þegar ég get. Ég vil að þeir verði skarpir.“⁵

Og skarpir urðu þeir svo mörgum þótti nóg um.

Eins og áður hefur komið fram var John D. Rockefeller fyrsti milljarðamæringur Ameríku. Það gerðist svo snemma sem 1916. Nokkur vísbending um auð hans er, að á árunum 1913–1929 gaf hann að meðaltali þrjár milljónir dollara á hverjum einasta mánuði í góðgerðastofnanir (sem hann stjórnaði sjálfur og græddi á), eða

2 Mathew Josephson, THE ROBBER BARONS, bls. 45, 1934.

3 John T. Flynn, GOD'S GOLD; THE STORY OF ROCKEFELLER AND HIS TIMES, bls. 53, 1932.

4 William Hoffman, DAVID; REPORT ON A ROCKEFELLER, bls. 24, 1971.

5 John T. Flynn, GOD'S GOLD, bls. 58, 1932.

samtals 530 milljónir dollara á röskum 15 árum. Hann er höfundur lögmálsins fræga: „Því hærrí upphæðir sem þú virðist gefa frá þér, þeim mun ríkari verður þú.“

Viðskiptaferill John D. hófst fyrir alvöru er hann stofnaði olíufélag í Cleveland sem seinna hlaut nafnið Standard Oil (nú Exxon). Ferill þessa fyrirtækis, sem þróaðist upp í að verða stærsti auðhringur allra tíma, er skemmtilega furðulegur. Við eigum eftir að rekast á það í Rússlandi, Þýskalandi Hitlers og víðar. En fyrst við erum byrjuð að ræða um auðhringi skulum við taka hér eitt lítið hliðarspor.

Viða kemur fram sú túlkun að auðhringirnir (fjölpjóða hringir) séu hugmyndafræðilega sprotnir úr hagkerfi Vesturlanda og efnahagslega eðlileg afleiðing frjálsrar samkeppni. Í bókinni *Eðli-Umsvif-Ógnun*, segir t.d.: „FPH (fjölpjóða hringir) eru taldir hæsta þróunarstig kapitaliska hagkerfisins. Þeir eru afsprengi hins vestræna iðnaðarþjóðfélags, sem var fyrsta svæði í heiminum er innleiddi kapitaliska framleiðsluhætti.“

Þetta er í sjálfu sér rangt. Auðhringirnir eru flótti frá frjálsri samkeppni. Það getur ekki skipt neinu máli hvort öll framleiðslan er í höndum félaga Brezhnev eða félaga Rockefeller—útkoman er sú sama fyrir almenning. Auðhringirnir eiga því hugmyndafræðilega miklu frekar heima við hlið einræðis (t.d. fasisma og kommúnisma). Eins og við eigum eftir að sjá, þá þrífast auðhringirnir best við alræði stjórnvalda og hafa beinlínis stuðlað að einræði þar sem hægt hefur verið að koma því við.

Ráðstöfunarréttur er eini mælikvarðinn á eignarrétt. Ef maður þarf að sækja um leyfi til að ráðstafa einhverjum hlut, þá á maður ekki þann hlut í beinu hlutfalli við hvað maður ræður mikið eða lítið yfir honum. Eignarréttur er ekki eitthvað sem er skrifað á blað. Í kommúnistaríkjunum hefur flokkurinn, þ.e. þeir fáu menn sem stjórna og ráða flokknum, ráðstöfunarrétt yfir öllum þjóðaraudnum. Þeir eiga því allt.

Auðmenn Vesturlanda gerðu sér snemma grein fyrir að öruggasta (og e.t.v. eina) leiðin til að safna miklum auði og varðveita var að tryggja sig í gegnum löggjafann. Með öðrum orðum, að fjárfesta í stjórnmálamönnum og gera hugsanlegum keppinautum í

viðskiptalífinu lífið leitt með lagasetningum og reglugerðum: *Einokun í gegnum löggjafann*. Þannig voru það t.d. eigendur járnbrautanna í Bandaríkjunum, ekki bændur eða aðrir viðskiptavinir, sem hvöttu til aukinna ríkisafskipta.⁶

Selfsagt hefur enginn auðmaður lýst þessu fyrirkomulagi af meiri hreinskilni en Frederic C. Howe. Hann segir eftirfarandi í bók sinni, *Confessions of a Monopolist*:

„Þetta er sagan um eitthvað fyrir ekkert—að láta náungann borga. Þessi aðferð að láta náungann borga, að fá eitthvað fyrir ekkert, útskýrir fýsnina í einkarétt, tollfríðindi, námuréttindi, stjórn járnbrautanna, undankomu frá skatti. Allir þessir hlutir tákna einokun, og öll einokun er grundvölluð á lagasetningu.“⁷

Út úr þessum orðum má lesa sögu Vesturlanda á þessari öld. Við búum við nokkurs konar auðmagnssósíalisma, stjórnarfyrikomulag þar sem pólitíkusarnir dingla í spottum auðmannanna. Hvernig samræmist þetta kerfi skrifstofusósíalísmans í austri og hreinræktuðum fasisma? Auðhringirnir eru einokunaraðilar og eiga því eitt grundvallaratriði sameiginlegt með fasista- og kommúnistastjórnunum: Þeir vilja drepa niður frjálsa samkeppni og frjálst framtak. Þess vegna verður aldrei hægt að klekkja á auðhringunum með auknum lagasetningum (sem alltaf stuðla að meiri miðstýringu) eða með því að einblína til hægri eða vinstri. Lengst til hægri er alræði stjórnvalda og lengst til vinstri er alræði stjórnvalda. Allt þar á milli er aðeins mismunandi alræði stjórnvalda. Baráttan á milli þessara tveggja póla er skopleikur. Eina raunverulega baráttan sem getur farið fram er á milli valds einstaklingsins og þess fámenna hóps sem stjórnar.

Það þarf ekki að rannsaka fjárstreymi jarðarinnar lengi til að komast að raun um að þessi svokallaða frjálsa samkeppni er ekki til. Í austri ríkjá böðlar skrifstofusósíalísmans og í vestri ræður fámenn klíka auðmagnssósíalista. Þetta fyrirkomulag verður ljósara eftir því sem líður á þessa bók.

6 Gabriel Kolo, RAILROADS AND REGULATION 1877–1916, 1965.

7 Frederic C. Howe, CONFESSIONS OF A MONOPOLIST, bls. V–VI, 1906.

Á Íslandi ríkir dálítið skringileg blanda af báðum þessum kerfum. Annars vegar höfum við bankakerfi, að mestu skipað pólitískum bankaráðum og bankastjórum, og alþingi sem fyrir löngu er komið út fyrir sitt verksvið með kjánalegum lagasetningum og bitlingastarfsemi, og hins vegar fámenna auðmagnsklíku sem virðist ráða því sem hún vill. Við getum slegið botninn í þessar bollaleggingar með þessari setningu: Auðmagnsklíkan hefur ekki náð þeim árangri sem raun ber vitni vegna skorts á boðum og bönnum, heldur með hjálp löggjafans.

Frjáls samkeppni var eitur í beinum John D. Rockefeller og hann var frægur fyrir kjörorð sitt: „Samkeppni er synd.“⁸ Hann trúði því statt og stöðugt að þetta fyrirkomulag væri glæpur gagnvart kaupþýslu og gerði allt sem hann gat til að koma því fyrir kattarnef. John T. Flynn segir um örlög keppinautanna:

„Þá sterkustu tók hann inn sem meðeigendur. Aðrir flutu með sem hlutabréfaeigendur ... Þeir sem ekki komu með voru malaðir.“⁹

Þegar John D. hóf olíuvinnslu í Cleveland voru keppinautar hans 27 talsins—en tóku brátt að týna tölunni. Baráttan sem fór í hönd var einhver sú ógeðfellaðasta í viðskiptasögu Bandaríkjanna og verður lengi í minnum höfð sem slík. Mútur, eignarnám í landi keppinauta og jafnvel sprengiefni voru skipanir dagsins, og aðförin bar öll einkenni styrjaldar. Oft vöknudðu menn upp við þann vonða draum að þeir voru að berjast við dulbúin fyrirtæki Rockefellers, eða þeir voru einfaldlega yfirteknir eftir einhverjum óvæntum leiðum. William Manchester lýsir þessu tímabili í bók sinni, *Rockefeller Family Portrait*, á þessa leið:

„Gallinn við að berjast við John D. var að þú vissir aldrei hvar þú hafðir hann. Hann starfrækti fyrirtæki sitt eins og það væri útibú af CIA. Öll mikilvæg skilaboð voru send á dulmáli—Baltimor var „Droplet“, Filadelfía „Drugged“, olíuskilvindur voru „Douters“, Standard sjálft „Doxy“. Skuggalegir menn komu og fóru um aðaldyrnar, skuggaleg fyrirtæki notuðu bakdyr hans sem heimilisfang á póst. Lengi

8 William Hoffman, DAVID; REPORT ON A ROCKEFELLER, bls. 29, 1971.

9 John T. Flynn, GOD'S GOLD, bls. 221, 1932.

gerði fólk sér ekki ljóst hve valdamikill hann var, því hann hélt því stöðugt fram að hann væri að berjast við fyrirtæki sem hann átti sjálfur algjörlega. Raunverulegir keppinautar hans voru alltaf að uppgötva að þeir starfsmenn sem þeir treystu best voru í vasa hans. Armar kolkrabbans voru alls staðar.“

Rothöggið á alla samkeppni í Cleveland kom þegar Rockefeller gerði leynilegan samning við járnbrautarfélagið sem flutti alla olíu þar um slóðir, Pennsylvania, Erie, & New York Central. Félagið var undir stjórn Kuhn, Loeb, & Co. og markaði samningurinn upphaf langrar samvinnu þessa tveggja rísa. Með samningnum fékk Standard afslátt á flutningsgjöldum fyrir sína eigin olíu—og olíu keppinautanna! Því meir sem þeir fluttu með járnbrautunum, þeim mun hærri upphæðir runnu í vasa Rockefellers. Hann átti því auðvelt með að undirbjóða markaðinn og samkeppnin—„syndin“—fjarði strax út. Löngu stríði var lokið og eins og svo oft, þá var það John D. sem stóð uppi með pálmann í höndunum.

Vöxtur Standard Oil var ótrúlegur. Árið 1883 voru starfsmenn þess 100.000 og árið 1911 var það orðið svo stórt, að hæstiréttur Bandaríkjanna neyddi Rockefeller til að brjóta það niður í sex smærri fyrirtæki. Hugmyndin með þessu var að hefta einokun Standards, sem það að sjálfsgöðu gerði ekki. Gamli maðurinn hafði tögl og haldir í öllum sex fyrirtækjunum og um samkeppni var aldrei að ræða á milli þeirra. Oft stjórnðu sömu mennirnir mörgum þeirra í senn.

Umsvif Standards á alþjóðlegum vettvangi urðu stöðugt víðtækari og á árunum eftir 1911 hélt Rockefeller uppteknum hætti og fjárfesti hjá mörgum „keppinautum“ sínum á þeim markaði. Sumum náði hann undir sig, við aðra gerði hann samninga um skiptingu markaðsins. Hér bregður fyrir nöfnum eins og Humble Oil, Creole Petroleum, Texaco, Pure Oil, Royal Dutch (Shell Oil) og helmingakaup í Soviet Nobel Oil Works. Þessi fyrirtæki voru auðvitað stórveldi á sína vísu og störfuðu um allan heim. Standard Oil viðurkennir að stjórna beint 322 fyrirtækjum.¹⁰

10 William Hoffman, DAVID; REPORT ON A ROCKEFELLER, bls. 151–152, 1971.

En stöldrúm hér við augnablik og reynum að gera okkur grein fyrir hvers konar fyrirtæki er verið að tala um þegar bandarísku risanna ber á góma. Mörg bandarísk fyrirtæki gætu vegna stærðar sinnar og áhrifa allt eins verið heil þjóðfélög. Þannig er t.d. vafasamt að Robert McNamara hafi verið hækkaður í tign er hann lét af starfi sem forseti Ford Motor og tók við embætti varnarmálaráðherra Bandaríkjanna. Hann flutti sig einfaldlega frá einu stórveldi yfir í annað.

Árið 1971 átti Standard Oil stærri olíuskipaflota en Rússar, starfsmenn ITT voru 400.000, tekjur ATT (American Telephone and Telegraph) voru meiri en samanlagðar tekjur 30 minnstu fylkja Bandaríkjanna og árið 1970 var ársvelta General Motors einum milljarði dollara meiri en þjóðarframleiðsla sambandsríkis Suður-Afríku, sem þó er einn stærsti gull- og demantaframleiðandi veraldar og telur 22 milljónir íbúa.

Dagleg stjórnsýsla og þankagangur forstjóra slíkra fyrirtækja líkist miklu frekar því sem við eigum að venjast hjá ráðherrum en kaupsýslumönnum. Þeir velta vöngum yfir lagasetningum, tollamálum, kosningabaráttum og byltingum, en ekki hvort ein vörutegund selst betur en önnur. Þessir menn stjórna fjárstreymi úr einu landi í annað, losa fyrirtækin þannig við að borga skatta og veikja og styrkja ríkisstjórnir á víxl. Þeir geta haft víðtæk áhrif á fréttaflutning fjölmiðla með því einu að hóta að draga til baka dýrar auglýsingar, og þeir hafa áhrif á lagasetningar með því að fjármagna kosningabaráttur og þingmenn.

Við megum þó ekki gleyma, að forstjórar stórfyrirtækja og auðhringa eru aðeins starfsmenn þeirra og í sjálfu sér stundarfyrirbrigði. Stærstu hlutabréfaeigendurnir eru þeir sem ráða. Þeir stjórna forstjórunum og reka þá þegar svo ber undir. Þetta vill gleymast eða er vanmetið af mörgum ágætum mönnum sem hafa fjallað um stórfyrirtækin, t.d. í frábærri bók Anthony Sampsons um ITT (*The Sovereign State*).

Snúum okkur þá aftur að olíufélögum Rockefellerættarinnar.

Ef við gerum samanburð á veltu nokkurra þeirra stærstu sem ættin stjórnar algjörlega og þjóðartekjum nokkra landa, þá leit dæmið þannig út árið 1970:

Olíufélag eða ríki**Velta eða þjóðarframleiðsla**

1. Standard Oil of New Jersey	16.6 milljarðar dollara
2. Danmörk	15.8 milljarðar dollara
3. Noregur	11.2 milljarðar dollara
4. Mobil Oil	7.5 milljarðar dollara
5. Ísrael	5.6 milljarðar dollara
6. Standard Oil of California	4.2 milljarðar dollara
7. Írland	3.9 milljarðar dollara
8. Standard Oil of Indiana	3.7 milljarðar dollara

Af öðrum olíufélögum sem Rockefellerarnir eiga hlutdeild í og ekki hafa komið fram hér áður má nefna: Midwest Oil (18.34% árið 1968), Imperial Oil (70.2%), Marathon Oil (27.2%) og Consolidated Oil Corp. (5.71%).

Þessi upptalning hvísar að okkur þeirri furðulegu staðreynd, að Rockefeller fjölskyldan veltir hærri upphæðum í olíu á hverju ári—sem er þó aðeins brot heildarmyndarinnar—en nemur þjóðarframleiðslu heimsálfunnar Ástralía. Hér er verið að tala um annað og meira en viðskipti. Hér er verið að tala um völd.

Síðan 1973 hefur orðið mikil umbylting í efnahagsmálum heimsins og fyrrgreindar tölur tekið töluverðum stakkaskiptum. Í stuttu máli, þá hefur þjóðarframleiðsla ríkja mikið til staðið í stað—en velta olíufélaga og alþjóðlegra banka tvöfaldast og rösklega það. Orsökina fyrir þessu er svokölluð olíukreppa sem var búin til á skrifstofum í New York, m.a. með því að kyrrsetja olíuskip á úthöfunum á veigamiklum augnablikum haustið 1973. En það voru fleiri maðkar í mysunni. Þröstur Ólafsson segir réttilega:

„Orkuforði Bandaríkjanna er óhemju mikill, og í sífellu finnast ný forðabúr. Nýlega uppgötvuðust olíu flögulög í nokkrum Vesturríkjum Bandaríkjanna sem álitid er að innihaldi um 20.000 milljarða tunnur af olíu en það er 12 sinnum meira magn en forði Saudi-Arabíu. Kostnaðurinn

við að ná þessari olíu er hlutfallslega mjög hár, og þarf olíuverð að hækka til að hagnýting þeirra borgi sig ...

Nýjustu athuganir benda til þess að fimm olíufélög, þar af fjögur bandarísk, (á þremur þeirra hefur Rockefellerættin gát), beinlínis báðu Jamini olíuráðherra Saudi-Arabíu að hækka olíuna m.a. til að koma í verð öðrum olíulindum ...¹¹

Hvílík kreppa! Bandaríkin fljóta á olíu sem endist í mörg hundruð ár. Þessar tölur, sem Þröstur nefnir, eru mjög samhljóma þeim er prófessor Tom Rose og fleiri létu hafa eftir sér í Bandaríkjunum 1975.

Eins og áður sagði velti Standard Oil 16.6 milljörðum dollara árið 1970. Árið 1973 hafði þessi tala stokkið í 25.7 milljarða og 1974 vann Standard það afrek að fara upp fyrir General Motors—sem hafði verið stærsta fyrirtæki heims í 40 ár—og velti litlum 35.8 milljörðum. Standard Oil (nú Exxon) er stærsta fyrirtæki heimsins—og það gerðist ekki fyrir tilstilli heiðarlegrar samkeppni. Til gamans má geta þess, að þjóðarframleiðsla Sviss (þar sem allir segjast vera ríkir) var 20.6 milljarðar dollara árið 1970.

Rockefellerættin hefur fjárfest víðar en í olíu, og eftir því sem næst verður komist eru þeir bræður áberandi hluthafar í yfir 50 bandarískum stórfyrirtækjum. Ekki er auðvelt að segja til um hve mörgum þeirra þeir stjórna algjörlega, því oft eru hlutabréfin í vörslu banka, góðgerðastofnana og tryggingafélaga sem þeir eiga. En hér eru nöfn nokkra sem þeir eiga verulegan hlut í og mörg þeirra hafa fulltrúa ættarinnar í stjórnnum sínum: ITT, Ford Motor, General Electric, General Foods, General Motors, Getty Oil, American Tobacco, U.S. Steel, U.S. Rubber, Pan American, Westinghouse, Shell Oil, IBM, Bethlehem Steel, RCA, Time-Life Publications, Hearst Publications, Allied Chemical, Anaconda, Armour and Company, ATT, Bulova Watch, Western Union, Virginian Railroad, New York Central Railroad, Southern Pacific Railroad, Singer, Minute Made, Inland Steel, Quaker Oals, Wheeling Pittsburgh Steel, Freeport Sulphur, IBEC, Eastern Airlines, United Airlines, National Airlines, Delta,

11 Þröstur Ólafsson, Réttur, 3ja hefti, 1974.

Northwest Airlines og TWA¹²¹³¹⁴ Svo eru til Íslendingar sem halda að þeir séu ríkir!

Nú segja eflaust margir: „En þetta eru töfrabrögð. Hvernig er þetta hægt?“ Jú, vissulega eru þetta töfrabrögð, en öll töfrabrögð eiga sér einhverja skýringu. Lausnin á þessum galdri felst í einni setningu: *Gróði af stjórn* (profits of control).

Margir eru þeirrar skoðunar, að til að stjórna fyrirtæki þurfi 51 % hlutabréfa. Þetta er rétt þegar um mjög lítil fyrirtæki er að ræða, en fjarstæða er þau stækka. Sem dæmi, þá eru hluthafar ITT 200.000. Hjá slíku fyrirtæki nægir einum aðila að eiga 5–10 prósent hlutabréfa til að stjórna því einn. Þetta byggist á að aðrir hluthafar hljóta að vera svo miklu minni og ekki samtaka. Með því að leggja fram 100 milljónir getur einn maður *stjórnað* 2000 milljónum. (Þetta er samdóma álit sérfræðinga á þessu sviði—sjá *New York Times*, 7. nóv. 1955, Ferdinand Lundberg, *The Rich and the Super-Rich* og fleiri.)

Það er í sjálfu sér mun hagstæðara að stjórna fjármunum en eiga þá sjálfur. Maður hættir þá ekki sínum peningum, getur fjárfest víðar og borgar ekki skatta af þeim. „Gróði af stjórn“ getur verið margvíslegur. Menn fá upplýsingar um verðbréfamarkaðinn á undan öðrum og ráðstafa fjármunum samkvæmt því, gera hrossakaup með samninga við tengd fyrirtæki, fá greiðslur fyrir sérstaka þjónustu, lána sjálfum sér með óvenju litlum vöxtum eða öðrum með óvenju háum vöxtum og þúsundir annarra möguleika. Þegar venjulegir hluthafar sjá aldrei hærri tölur en 7–10 prósent gróða, getur „gróði af stjórn“ rokkað allt frá 50 prósent upp í nokkur þúsund prósent.

Annað töfrabragð í heimi æðri viðskipta, sem má flokka undir „gróða af stjórn“, er í sambandi við innlánsfé. Viðskipti banka og tryggingafélaga eru þess eðlis að þessar stofnanir liggja alltaf með mikið fé sem fræðilega tilheyrir viðskiptavininum. Í Ameríku, þar sem tryggingafélögin borga m.a. eftirlaunagreiðslur, hafa þau undir höndum margra milljarða dollara sem viðskiptavinurinn hefur lagt inn til að nota síðar. Til að koma í veg fyrir að þessir peningar rýrni í verðbólgu

12 G. Edward Griffin, *WORLD WITHOUT CANCER*, bls. 341, 1974.

13 Ferdinand Lundberg, *THE RICH AND THE SUPER-RICH*, bls. 182–191, 1968.

14 Gary Allen, *ROCKEFELLER FILE*, bls. 33, 1976.

eru þeir festir að mestu leyti í hlutabréfum stærstu og öruggustu fyrirtækjanna (blue chip stocks). Þetta færir hins vegar eiganda tryggingafélagsins meiri eða minni völd innan fyrirtækjanna sem hann fjárfestir í. Með öðrum orðum: Hann starfrækir tryggingafélag og notar peninga viðskiptavinanna til að leggja undir sig stjórn annarra fyrirtækja og græðir svo á stjórn þeirra.

Sömu sögu má segja um fjárfestingarbankana og tryggingafélögin, „gróði af stjórn“ er alls staðar töfraorðið. En hver á tryggingafélögin og fjárfestingarbankana? G. Edward Griffin segir:

„Auk þeirra milljarða dollara andvirði af annarra manna hlutabréfum sem þeir stjórna í gegnum auðhringi sem eru tengdir almennri bankastarfsemi þeirra, auk annarra milljarða stjórnað á sama hátt í gegnum fjárfestingarbanka þeirra, og auk gífurlegs fjölda hlutabréfa í vörslu hinna ýmsu Rockefeller stofnana, þá stjórna þeir einnig feikilegu magni hlutabréfa í bæði Metropolitan og Equitable tryggingafélögunum, því stærsta og þriðja stærsta í Bandaríkjunum. Sögulega hafa bæði Traveler's og Hartford tryggingafélögin verið í skugga Rockefellerættarinnar í gegnum háttsetta yfirmenn eins og J. Doyle DeWitt og Eugene Black, báðir forstjórar hjá Chase Manhattan Bank.“¹⁵

Sé einhvern tekið að sundla vegna þess sem undan er gengið, þá er rétt að taka strax fram að þau viðskipti eru aðeins smámunir hjá því sem Rockefellerættin hefur grætt á bankaviðskiptum!

Bankastarfsemi ættarinnar hófst árið 1891 þegar John D. flutti öll viðskipti sín til First National City Bank í New York, sem þá var undir stjórn James Stillmans. Tillag Rockefeller gerði bankann að þeim stærsta í landinu, og þegar tveir synir Williams Rockefeller (bróðir John D.) giftust dætrum Stillmans, voru örlög hans ráðin. Út úr Rockefeller-Stillman blöndunni kom James Stillman Rockefeller, sem var aðalbankastjóri bankans fram til 1967. Hann styrkti enn fjárhagsstöðu ættarinnar með því að giftast Nancy Carnegie, dóttur

15 G. Edward Griffin, WORLD WITHOUT CANCER, bls. 340, 1974.

Andrew Carnegie, sem var einn ríkasti maður Ameríku og frægur stálframleiðandi. First National City Bank er í dag annar stærsti banki Bandaríkjanna. Í ársskýrslu bankans frá 1953 segir:

„Af eitt hundrað stærstu framleiðslufyrirtækjum landsins eiga níutíu og fimm reikninga í bankanum. Sambönd okkar við viðskiptabanka eru ámóta víðtæk. Eitt hundrað stærstu bankarnir utan New York eiga allir reikninga hjá okkur.“

Ekki nægði þessi tröllvaxni banki þó ættinni og sennilega hefur John D. gamla ekki geðjast að hugmyndinni, að annað fólk stundaði þessi arðbæru viðskipti. Fjölskyldan stofnaði nýjan banka, Equitable Trust, og skömmu síðar keypti hún upp Chase National Bank. Árið 1955 var sá banki sameinaður Bank of the Manhattan, sem var stjórnað af Warburgættinni og Kuhn, Loeb, & Co., og útkoman varð áhrifamesti banki heimsins í dag: Chase Manhattan Bank:

„Hve stór er Chase Manhattan Bank? Enginn sem er utan að komandi veit það raunverulega. En við vitum þó að hann er líkari stórveldi en viðskiptafyrirtæki. Hann er langtum ríkari en flest lönd. Hann hefur yfir 50.000 starfsmenn er þjóna sem sendiherrar út um allan heim. Hann hefur jafnvel fastafulltrúa hjá Sameinuðu þjóðunum sem starfar þar sem bankastjóri.“¹⁶

Í bók sinni, *Rockefeller File*, telur Gary Allen hógværð að áætla að ársvelta Chase Manhattan Bank, 12 aðalbanka og 50.000 erlendra umbodsaðila, sé 500 milljarðar dollara. Árið 1974 voru uppgefnar eignir bankans (innan Bandaríkjanna) 42.532.033.302 dollarar. Þetta er þó aðeins einn af mörgum bönkum ættarinnar. Og til að menn hafi einhverja viðmiðun, þá voru þjóðartekjur Kanada 78 milljarðar dollara árið 1970.

Árið 1933 voru sett ný bankalög í Bandaríkjunum þar sem viðskipta- og innlánsbönkum var bannað að starfa jafnframt sem fjárfestingarbankar. Almennigur hafði vaxandi áhyggjur af útþenslu stóru bankanna, og lögin höfðu það markmið að brjóta niður einokun þeirra og koma í veg fyrir að fé almennings væri notað í jafn ríkum

16 G. Edward Griffin. WORLD WITHOUT CANCER, bls. 335, 1974.

mæli til fjárfestinga. Eins og í Cleveland forðum urðu þessi lög aðeins til að fjölga fyrirtækjum Rockefeller og treysta einokun hans. Chase Manhattan (þá Chase National) stofnaði fjárfestingarfyrirtækið First Boston Corporation, en First National City Bank stofnaði Harriman, Ripley, and Company og Blyth and Company. Seinna bættust í hópinn Dominick and Dominick og Oillon, Read, and Company. Við stofnun First Boston Corporation sameinaðist hin valdamikla Mellonætt þeim Rockefellerum, og er nú svo komið, að Morganættin, sem er vart svipur hjá sjón, stendur ein bankaætta fyrir utan þetta stórveldi.

Útþensla alþjóðlegu bankanna í Ameríku hefur gert New York að miðpunkti heimsviðskiptanna. Á meðan Sviss heldur áfram að vera ágætur staður fyrir falda peninga, þá er fjárstreymið þar smámunir miðað við Amerísku bankana sem hafa öll stærstu fyrirtæki heimsins í reikning (og eiga þau reyndar). Eitt prósent mannkyns á um 70 prósent allra framleiðsluverðmæta og *stjórnar* 95 prósent allra fjármuna jarðarinnar.¹⁷ Helmingur alls fjárstreymis jarðarinnar fer í gegnum stærstu bankana í New York, sem eru undir sterkum áhrifum, ef ekki stjórnað algjörlega, af hópi manna sem er ekki stærri en svo, að það má telja hann á fingrum annarrar handar.¹⁸ Við erum að tala hér um samanþjappaðasta auð og völd sem heimurinn hefur nokkru sinni séð.

Hér hefur verið rakinn mikill auður einnar ættar, en ekki nálægt því allur. Síðan 1860 hefur þetta stórveldi haldið áfram að rúlla upp á sig með vaxandi hraða og aldrei eins og í dag. Erfðaskattar hafa ekki höggvið djúpt skarð í ættarauðinn, nákvæmlega 16.6 milljónir dala í öll þessi ár.¹⁹ Þegar John D. Rockefeller kvaddi þennan heim árið 1937 var auður hans um 3000 milljónir dollara—en aðeins 25 voru gefnar upp til skattheimtu (0.8%). Árið 1970 borguðu bílstjórar og eldabuskur Nelson Rockefeller hærri tekjuskatt en hann sjálfur—hann borgaði ekki neitt! (Þetta kom fram við þingrannsókn sem var haldin vegna skipunar Nelsons í embætti varaforseta.)

17 Ferdinand Lundberg, *THE RICH AND THE SUPER-RICH*, bls. 461, 155–194, 1968.

18 G. Edward Griffin, *WORLD WITHOUT CANCER*, bls. 337, 1974.

19 Þessi tala er miðuð við 1968. Sjá bók Ferdinand Lundbergs, *THE RICH AND THE SUPER-RICH*, 1968.

Það er sorgleg staðreynd að fyrrgreind dæmi eru ekki undantekningar, þau eru reglan. Stighækkandi tekjuskattar hafa reynst stighækkandi *talið ofanfrá*. Þeir ríkustu borga minnst og skatturinn hækkar eftir því sem neðar dregur. Sama regla gildir um fyrirtæki. Mörg þau stærstu hafa höfuðstöðvar fyrir ákveðnar greinar framleiðslunnar í löndum þar sem litlir skattar eru borgaðir, og láta dótturfyrirtækin, sem eru staðsett í skattfrekari löndum, borga þeim okurverð fyrir hráefni og tilbúna þjónustu svo þau rétt skrimta (og borga því ekki tekjuskatta), en höfuðstöðvarnar blómstra í „hagstæða“ ríkinu. Og þar sem stórfyrirtækin eru skattlögð geta þau oftast, vegna einokunar á heilum vörflokkum og innbyrðis samkomulags (cartel agreements), reiknað skattinn sem hvern annan kostnað og velt honum út í verðlagið,—látið almenning borga eins og venjulega.

Margra auðveldar leiðir standa opnar risum eins og du Pont og Rockefeller að skjóta sér undan sköttum. Þeir stofna sjóði og eignarfyrirtæki (pappírsfyrirtæki) og láta fjármagnið renna í hringi, nógu hratt til að koma sköttunum niður í ekki neitt. Vinsælasta leiðin er þó að búa til góðgerðastofnun eða góðgerðastofnanir. Þær ganga nær allveg sjálfala hvað varðar opinbert eftirlit og eru að verða slík plága á bandarísku þjóðinni að með fádæmum verður að teljast. Saga Rockefellerættarinnar á þessum vettvangi er rösklega 90 ára skrípaleikur.

Skömmu fyrir síðustu aldamót var John D. Rockefeller sennilega hataðasti maður Ameríku. Slóð hans var þakin gjaldþrota keppinautum og í röðum verkamanna var hann hataður fyrir vægast sagt óprúttna framkomu í nokkrum verkföllum. Til að hressa upp á mannorðið réði hann til sín fremsta auglýsingasérfræðing samtímans, Ivy Lee. Hann ráðlagði gamla ógnvaldinum að gefa árlega lítið brot auðæfa sinna til háskóla, sjúkrahúsa og annarra líknarmála, en gera það á eins áberandi hátt og mögulegt var. Til að tryggja vinsamleg blaðaskrif ráðlagði hann Rockefeller að ganga með gljáandi smápeninga upp á vasann í hvert sinn er hann kæmi fram opinberlega og gefa smákrökkum sem væru viðstaddir. Með þessum aðferðum tókst John D. að hreinsa mannorð

sitt í augum almennings og fékk smám saman orð á sig fyrir að vera göfugt og barngott gamalmenni.

Gjafastarfsemin tók brátt á sig vísindalegri svip og árið 1913, við tilkomu tekjuskattsins, breyttust góðgerðastofnanir í hrein gróðafyrirtæki. Þingmaðurinn Wright Patman gerði töluvert viðamikla rannsókn á viðskiptaháttum góðgerðastofnana snemma á síðasta áratug.²⁰ Gott dæmi um hvernig hægt er að spila á þetta kerfi kemur fram í skýrslu um stofnanir David G. Baird, eiganda Baird and Company. Árið 1937 stofnaði hann þrjár „góðgerða“stofnanir og tíu árum seinna voru samanlagðar tekjur þeirra 7.250.000 dollarar. Öll þessi ár voru þær önnur kafnar við að gefa hverri annarri gjafir og aðeins 160.000 dollarar sluppu út fyrir hringinn í formi raunverulegra gjafa. Á þennan máta sparaði Baird sér milljónir í skatta. Sami leikurinn er leikinn í sambandi við erfðaskatta; ættarauðurinn er látinn ganga á milli kynslóða í gegnum góðgerðastofnanir—skattfrjálst.

Góðgerðastofnanir í Ameríku hafa aðra og skuggalegri hlið en hér hefur verið dregið á. Án þess að nokkur geti vitað með vissu hve víðtæk áhrif þeirra eru, þá er vitað að þær styðja með fjárframlögum stjórnámamenn og flokka, leynifélög eins og Bilderberg hópinn og Council on Foreign Relations (t.d. er vitað um 1.000.000 dollara framlag frá Ford Foundation til síðarnefnda félagsins) og hafa náð tókum á mörgum virtustu háskólum landsins. Innan árs eftir að John D. Rockefeller gaf háskólanum í Chicago 600.000 dollara sjáum við lepp hans, Dr. William R. Harper, skipaðan í stöðu forseta stjórnarnefndar og alla „óæskilega“ kennara rekna innan tveggja ára, þar í hópi prófessor Bemis sem gagnrýndi aðgerðir járnbrautanna í Pullman verkfallinu 1894. Tveir „hagstæðir“ kennarar, annar í hagfræði og hinn í sögu, lýstu því yfir að Rockefeller væri „skapandi snillingur á borð við Shakespeare, Homer og Dante.“²¹

20 Wright Patman, TAX-EXEMPT FOUNDATIONS: THEIR IMPACT ON SMALL BUSINESS, 1964.

21 Mathew Josephson, THE ROBBER BARONS, bls. 324, 1934.

12 stærstu fyrirtæki heimsins árið 1972

Fyrirtæki	Eignir	Sala (1972)
1. Exxon	\$21.5 milljar	\$20.3 mill
2. Royal Dutch/Shell	20.0	14.0
3. General Motors	18.2	30.4
4. Texaco	12.0	8.7
5. Ford	11.6	20.1
6. IBM	10.8	9.5
7. Gulf	9.3	6.2
8. Modbil	9.2	9.1
9. Nippon Steel	8.6	5.3
10. ITT	8.6	8.5
11. BP	8.1	5.7
12. Socal	8.0	5.8

(Heimild: Fortune Magazine, maí og sept. 1973)

Skattgreiðsla stærstu bandarísku olíufélaganna árið 1972

Fyrirtæki	Nettó tekjur	% borgaðar í skatta
Exxon	\$3.7 milljar	6.5
Texaco	1.3	1.7
Mobil	1.3	1.3
Gulf	1.0	2.05

(Heimild: Multinational Hearings 1974, Part 4, bls. 104)

Yfirmaður neringardeildar Harvard háskóla, prófessor Stare, hefur lengi verið uppnefndur „kornflögu prófessorinn.“ Síðan góðgerðastofnun á snærum General Foods gaf deild hans 1.026.000 dollara árið 1960, hefur hann prédikað að vítamínbætt franskbrauð og aðrar hliðstæðar vörur séu fullt eins hollar og þær náttúrulegu. Allt tal um að gerviefni í mat geti verið hættuleg heilsu fólks afgreiðir

hann sem „kjaftæði“ og „hjátrú“, og segir engan mun á næringargildi verksmiðjumatar og þess er við fáum beint úr garðinum heima hjá okkur.²² Annað dæmi um dapurlega stöðu neytandans í Ameríku er að dýrum sem alin eru til slátrunar er víða gefið 15% pappír í matnum svo þau fitni fyrr.²³

Í fljótu bragði gæti maður haldið að góðgerðastofnanir gerðu mikið gagn með rausnarlegum fjárveitingum til heilbrigðismála. Þegar betur er að gáð kemur í ljós að nær allar fjárveitingar þeirra renna til rannsókna sem leiða af sér ný og ný lyf. Eigendur lyfjaverksmiðjanna eru þeir sömu og eiga góðgerðastofnanirnar, auk þess sem undirstöðuefni allra gervilyfja eru hráolía og tjara! Þessi áhersla sem hefur verið lögð á framleiðslu lyfja, jafnframt algjöru áhugaleysi á að koma í veg fyrir sjúkdóma, t.d. með heilbrigðara fæði og minna skaðlegum framleiðsluháttum, hefur haft hrikalegri afleiðingar en gott er að átta sig á í fljótu bragði. Hér er dæmi: Margir hafa gælt við þá hugmynd að krabbamein sé vöntunarsjúkdómur. Eins og náttblinda og skyrbjúgur tekur sjúkdómurinn sig upp í líkamanum án sýnilegrar smitunar. Reykingar, líkamlegt álag (jafnvel sýklar) og einhæfur matur geta komið krabbameini af stað, en eru í sjálfu sér ekki orsök. Hún kemur *innanfrá*.

Sú staðreynd að krabbamein hefur verið óþekkt fyrirbæri hjá nokkrum þjóðflokkum, rennir styrkum stoðum undir þá kenningu að það orsakist af einhverju sem við borðum eða ekki borðum. Þessi hugmynd kemur m.a. fram hjá Vilhjálmi Stefánssyni í bók hans, *Cancer: Disease of a Civilization? (Krabbamein: Menningarsjúkdómur?)* Vilhjálmur dvaldi langdvölum meðal Eskimóa áður en „menningin“ náði að umlykja þá, en fram að þeim tíma var krabbamein óþekkt þar um slóðir. Hinum megin á hnettinum fæddist sama hugmynd hjá öðrum merktum manni, Dr. Albert Schweitzer. Í formála að bók Alexander Berglas, *Cancer: Cause and Cure*, segir Schweitzer:

„Við komu mína til Gabon árið 1913 var ég furðu lostinn að rekast ekki á eitt einasta krabbatilfelli. Ég fann

22 Omar Garrison, THE DICTOCRATS, bls. 194–197, 1970.

23 „Paper Fattens Cattle“, Oakland Tribune, 22. nóv. 1971.

ekkert meðal innbyggjanna á tvö hundruð mílna svæði frá ströndinni. ... Ég get ekki, að sjálfsgöðu, sagt ákveðið að þar hafi alls enginn krabbi verið til. En, eins og aðrir trúboðslæknar, get ég aðeins sagt, að ef einhver tilfelli voru til staðar, þá hljóta þau að hafa verið mjög sjaldgæf. Það lítur út fyrir að þetta krabbameinsleysi stafi af frábrugðnu fæði innfæddra í samanburði við Evrópubúa ...“

Læknarit og trúboðslæknar hafa skráð mörg slík krabbameinslaus svæði í heiminum eins og Schweitzer talar um. Sum eru í hitabeltinu, önnur nálægt heimsskautunum. Sumt af þessu fólki sem virðist ónæmt fyrir krabba eru veiðimenn sem borða mikið kjöt, annað grænmetisætur sem bragða aldrei kjöt. Sumt er hvítt, annað svart. Hvað er sameiginlegt með öllu þessu fólki?

Eftir miklar rannsóknir og ferðalög, kom svarið frá dr. Ernst T. Krebs árið 1953: Það sem skilur þetta fólk frá öðru fólki—og það á allt sameiginlegt—er að fæða þess inniheldur mikið *nitriloside* (B17). Eskimóar fengu B 17 úr laxaberum og innyflum jörturdýra sem borðuðu mýragrös (*Triglochin Maritima*). Hunza ættflokkurinn, sem enn þann dag í dag hefur ekki haft eitt einasta krabbatilfelli, sækir B 17 í apríkósusteina sem þeir bæði borða beint og framleiða olíu úr. Af öðrum fæðutegundum sem eru ríkar af B 17, má nefna bókhveiti, bitrar möndlur og eplasteina.

Síðan 1953 hafa rannsóknir Dr. Krebs verið staðfestar af þúsundum Bandaríkjamanna (sjá bók Dr. John Richardsons, *Laetrile Case Histories*) og sagt er að þúsundir hafa verið læknaðar af krabba með *Laetrile*, sem er samanþjappað form af B 17. Mikill fjöldi bóka hafa verið ritaðar um þessi mál á síðari árum og er áhugasamari lesendum bent á þær.^{24 25} Tímarit læknasamtakanna í Ameríku, sem eiga allt sitt undir auglýsingum lyfjafyrirtækjanna, eru ekki eins góðar heimildir.

Fékk dr. Ernst T. Krebs nóbelsverðlaun fyrir rannsóknir á B 17? Nei, hann má frekar þakka fyrir að ganga laus. Í Bandaríkjunum, þar sem fleiri eiturlyfjasalar og glæpamenn ganga lausir en í nokkru öðru

24 Michael L. Culbert, VITAMIN B 17 FORBIDDEN WEAPON AGAINST CANCER, 1976.

25 Dr. John Richardson, LAETRILE CASE HISTORIES, 1976.

riki, hefur lögreglan hvað eftir annað verið notuð til að gera innrásir í heilsufæðuverlanir til að fjarlægja apríkósusteina úr hillunum,— ýmist vegna þess að þeir séu hættulegir (Hunzar borða allt að 70 á dag) eða gefi falska von (stóri bróðir gætir þín).

Árlega deyja um 350 þúsund Bandaríkjamenn úr krabbameini. Þó er það staðreynd að miklu fleiri lifa þar á krabba en deyja úr honum. Billjónum og aftur billjónum er ausið til rannsókna á nýjum lyfjum og geislameðferðum, en ef krabbamein er næringarsjúkdómur eru allar þessar rannsóknir til einskis. Allir sérfræðingar heimsins gætu ekki læknað skyrbjúg með öðru en C-vítamíni. En hvar er Ameríska Krabbameinsfélagið? Því miður, ACS (American Cancer Society) rennur saman við stórfyrirtækin og góðgerðastofnanirnar. Í stjórn þess hafa verið nöfn eins og Alfred P. Sloan (General Motors), Charles D. Hilles (ATT), Monroe Rathbone (Standard Oil) og Frederich Ecker (Metropolitan Life). Og af þekktari nöfnum sem hafa haft áhrif á starfsemi þess í gegnum góðgerðastofnanir, má nefna Dean Rusk (forseti Rockefeller Foundation og síðar utanríkisráðherra), John Foster Dulles (forseti Rockefeller Foundation og síðar utanríkisráðherra!) og John J. McCloy (forseti Ford Foundation, meðlimur í stjórn Rockefeller Foundation og síðar forseti Alþjóðabankans).

Armar kolkrabbans eru alls staðar. Samt ætla Bandaríkjamenn seint að átta sig á völdum baktjaldarnanna—og þá sérstaklega Rockefelleranna. Samt hafa sumir veitt því eftirtekt á seinni árum, að nær allir leiðtogar erlendra ríkja sem heimsækja landið leggja leið sína til David Rockefeller í Chase Manhattan Bank. Þar í hópi eru ekki minni menn en forsætisráðherra Rússlands og Japanskeisari. Og þegar Rockefeller ferðast til annarra landa fær hann alltaf sömu viðtökur og þjóðhöfðingjar. Ferdinand Lundberg segir:

„Það má merkja greinilegan skoðanamun hjá leiðtogum annarra ríkja og hjá almenningi í Bandaríkjunum á nákvæmri virðingarstöðu Rockefelleranna. Getur verið að

erlendir stjórnámamenn, þegar þeir kalla út heiðursvörð og diplómata, séu að gera mistök?“²⁶

Nei, það eru örugglega engin mistök. En Rockefellerættin, eins og aðrir sem raunverulega stjórna því sem er að gerast í kringum okkur, kys að halda sig að tjaldabaki eins og hægt er, og eftirlætur stjórnámamönnum alla eftirtektina. Stjórnámamenn falla fljótt í gleysku, sumir eru fordæmdir og aðrir jafnvel líflátnir. Rockefellerættin lifir þá alla—og vex.

26 Ferdinand Lundberg, THE RICH AND THE SUPER-RICH, bls. 783. 1968.

Um síðustu aldamót var John D. Rockefeller sennilega hataðasti maður Ameríku. Slóð hans var þakin gjaldþrota keppinautum og í röðum verkamanna var hann hataður fyrir vægast sagt óprúttna framkomu í nokkrum verkföllum. Til að hressa upp á mannorðið réði Rockefeller til sín fremsta auglýsingasérfræðing samtímans, Ivy Lee, sem ráðlagði honum m.a. að gefa smákrökkum skínandi smápeninga. Gamli ógnvaldurinn fékk brátt orð á sig fyrir að vera barngott og göfugt gamalmenni.